

RFO

RESPUBLİKA FƏNN
OLİMPİADALARI

Ad _____ Soyad _____

11 FİZİKA

- İmtahan müddəti 180 dəqiqədir.
- Hər səhv cavab öz dəyərinin 1/4 - ni aparır.
- Hər sual 4 bal ilə qiymətləndirilir.
- Nəzarətçilərə cavab kağızları və buraxılış vərəqələri təqdim olunur.
- Sual kitabçasında hər hansı texniki qüsur aşkarlandığı və kitabçanın şagirdin məlumatlarına uyğun olmadığı halda (fənn, bölmə, sinif) imtahandan əvvəl mütləq otaq nəzarətçisinə bildirilməlidir.
- Rayon (şəhər) mərhələsinin nəticələrini 09.01.2025-ci il tarixindən etibarən portal.edu.az platformasında şəxsi kabinetinizdən və təhsil aldığınız ümumtəhsil müəssisəsindən öyrənmə bilərsiniz.

Uğurlar!

Fiziki sabitlər və faydalı məlumatlar

Sərbəstdüşmə təcili:	$g = 10 \text{ m/san}^2$
Suyun sıxlığı:	$\rho_{su} = 1000 \text{ kq/m}^3$
Suyun xüsusi istilik tutumu:	$c_{su} = 4200 \text{ C/(kq}\cdot\text{°C)}$
Elektrostatik sabit:	$k = 9 \cdot 10^9 \text{ N}\cdot\text{m}^2/\text{Kl}^2$

Məsələlərin şərtində xüsusi qeyd yoxdursa, havanın müqaviməti nəzərə alınmır.

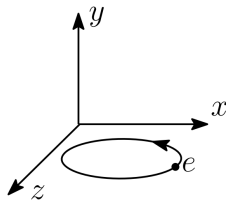
1. Metal naqilin müqaviməti 0°C temperaturda 4 Om, 80°C temperaturda 4,4 Om olarsa, metalın müqavimətinin temperatur əmsalını təyin edin.

- A) $5,25 \cdot 10^{-3} \text{ }^\circ\text{C}^{-1}$ B) $3,25 \cdot 10^{-3} \text{ }^\circ\text{C}^{-1}$
C) $1,25 \cdot 10^{-3} \text{ }^\circ\text{C}^{-1}$ D) $2,25 \cdot 10^{-3} \text{ }^\circ\text{C}^{-1}$
E) $4,25 \cdot 10^{-3} \text{ }^\circ\text{C}^{-1}$

2. Yer səthindən şaquli yuxarı atılmış cisim 5 saniyə sonra atıldığı nöqtəyə düşür. Cisim atıldıqdan 2 saniyə sonra sürəti nəyə bərabər olmuşdur?

- A) 10 m/san   B) 5 m/san   C) 25 m/san
D) 20 m/san   E) 15 m/san

3. Elektron xz müstəvisində, şəkildə oxla göstərilmiş istiqamətdə, bircins maqnit sahəsində dairəvi orbit üzrə hərəkət edir. Maqnit sahəsinin induksiya vektoru hansı istiqamətdədir?

- A) $+x$ oxu istiqamətində
B) $+y$ oxu istiqamətində
C) $+z$ oxu istiqamətində
D) $-y$ oxu istiqamətində
E) $-z$ oxu istiqamətində

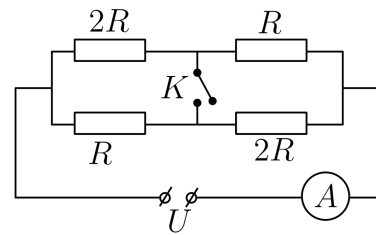
4. Sabit 20 m/san sürətlə hərəkət edən avtomobil tormozlanır və bərabərtəcilli hərəkət edərək 2 saniyə müddətində sürəti iki dəfə azalır. Avtomobilin ümumi tormoz yolunun uzunluğunu hesablayın.

- A) 20 m   B) 80 m   C) 160 m
D) 10 m   E) 40 m

5. Motorlu qayıqla çayın axınına qarşı hərəkət edərkən t_1 , geri qayıdarkən t_2 qədər zaman sərf edilmişdir. Durgun suda eyni uzaqlıqdakı məntəqəyə gedib-gəlmək üçün nə qədər zaman sərf olunar (Çayın və qayığın durgun suya nəzərən sürəti sabitdir)?

- A) $\frac{2t_1t_2}{t_1+t_2}$ B) $\frac{t_1+t_2}{2}$ C) t_1+t_2
D) $\frac{4t_1t_2}{t_1+t_2}$ E) $\frac{t_1^2+t_2^2}{2(t_1+t_2)}$

6. Açar (K) açıq olduqda ampermetrin göstərişi I_a , qapalı olduqda I_q olarsa, I_a/I_q nisbətini hesablayın.

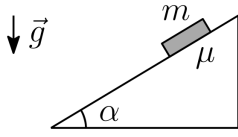

- A) 2/3   B) 8/9   C) 3/4   D) 1/2   E) 1

7. Temperaturu 10°C olan 500 q suya temperaturu 70°C olan nə qədər su əlavə etmək lazımdır ki, qərarlaşmış temperatur 40°C olsun?

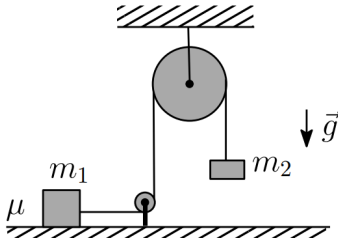
- A) 1 kq   B) 1,25 kq   C) 1,5 kq   D) 500 q   E) 750 q

8. Meyl bucağı α olan mail müstəviyə yerləşdirilmiş cisim bərabərsürətli hərəkət edirsə, aşağıdakı ifadələrdən hansı doğrudur (cisimlə mail müstəvi arasındakı sürtünmə əmsalı μ -yə bərabərdir)?

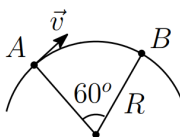
- A) $\operatorname{tg} \alpha = \mu$ B) $\sin \alpha = \mu$ C) $\cos \alpha = \mu$
D) $\mu = \frac{1}{\sin \alpha}$ E) $\mu = \frac{1}{\cos \alpha}$

9. Şəkilə m_1 , m_2 kütləli cisimlərdən, sürtünməsiz bloklardan və uzanmayan sapdan ibarət sistem göstərilmişdir. $m_2 = 1$ kq kütləli cismin sabit sürətlə aşağı hərəkət etməsi üçün $m_1 = 4$ kq kütləli cisimlə üfüqi müstəvi arasındakı μ sürtünmə əmsalı neçə olmalıdır?

- A) 0,125   B) 0,8   C) 0,2   D) 0,25   E) 0,4

10. Cisim radiusu $R = 20$ m olan çevrə üzərində yerləşən A və B nöqtələri arasındakı yolu bərabərsürətli hərəkət edərək 10 san müddətində qət getmişdir. Cismin mərkəzəqaçma təcilini tapın ($\pi = 3$).

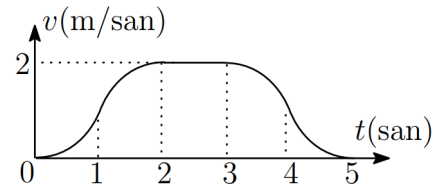

- A) $0,05 \text{ m/san}^2$ B) $0,1 \text{ m/san}^2$ C) $0,15 \text{ m/san}^2$
D) $0,3 \text{ m/san}^2$ E) $0,2 \text{ m/san}^2$

11. Dielektrik mühitdə yerləşən $q = 6 \cdot 10^{-6}$ K1 yüklü nöqtəvi cismin 6 m məsafədə yaratdığı elektrik sahəsinin intensivliyi 500 V/m-dir. Mühitin dielektrik nüfuzluğunu hesablayın.

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4   E) 5

12. Şaquli yuxarı hərəkət edən liftin sürətinin zamandan asılılıq qrafiki şəkiləki kimidir. Təqribən hansı zaman anında liftdəki adamın liftin döşəməsinə göstərdiyi təzyiqli qüvvəsi maksimum olar?

- A) 1 san   B) 2 san   C) 3 san   D) 4 san   E) 5 san

13. Temperaturu 40°C olan 2 kq kütləli suyu qaynama temperaturuna qədər qızdırmaq üçün ona minimum nə qədər istilik miqdarı vermək lazımdır?

- A) 84 kC   B) 504 kC   C) 144 kC
D) 674 kC   E) 336 kC

14. 13-cü məsələdə verilmiş suyu qızdırmaq üçün minimum nə qədər kerosin lazımdır (Kerosinin xüsusi yanma istiliyi: $q = 42 \text{ MC/kq}$)?

- A) 6 q   B) 10 q   C) 12 q   D) 2 q   E) 4 q

15. Yerin səthində sərbəstdüşmə təcili g_Y -dir. Orta sıxlığı Yerin orta sıxlığından x dəfə, radiusu Yerin radiusundan y dəfə böyük olan planetin səthindəki sərbəstdüşmə təcilini g_Y , x və y ilə ifadə edin.

- A) $g_Y xy$ B) $g_Y x^2 y$ C) $g_Y xy^2$
D) $g_Y xy^3$ E) $g_Y x^3 y$

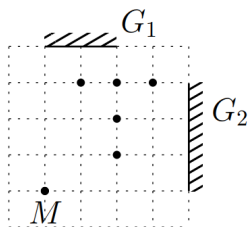
16. Avtomobil yolun ilk 1/3 hissəsini 40 km/saat, ikinci 1/3 hissəsini 60 km/saat sürətlə hərəkət etmişdir. Avtomobilin yolun üçüncü 1/3 hissəsindəki sürəti nə qədər olmalıdır ki, bütün yolda orta sürət 40 km/saat olsun?

- A) 20 km/saat   B) 60 km/saat   C) 30 km/saat
D) 50 km/saat   E) 40 km/saat

17. Biratomlu qaz üzərində aparılan izobar prosesdə qaz 300 kC iş görmüşdürsə, qaza verilən istilik miqdarını hesablayın.

- A) 300 kC   B) 500 kC   C) 450 kC
D) 750 kC   E) 600 kC

18. M nöqtəsindən baxan müşahidəçi 5 nöqtəvi cisimdən neçəsinin xəyalını hər iki müstəvi güzgüdə (G_1 və G_2) görür (bölgülər bərabərdir)?

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4   E) 5

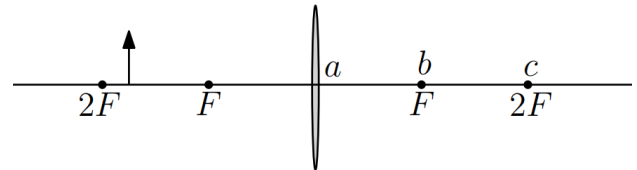
19. Qapalı qabdakı qazın mütləq temperaturunu 3 dəfə artırıqda təzyiqi 0,6 atm artdı. Qazın başlanğıc andakı təzyiqini hesablayın.

- A) 0,2 atm   B) 0,3 atm   C) 0,45 atm
D) 0,15 atm   E) 0,4 atm

20. m kütləli cisim hərəkət edərək sükunətdəki $4m$ kütləli cisimlə mütləq qeyri-elastiki toqquşur. Toqquşmada ayrılan istilik miqdarı sistemin başlanğıc kinetik enerjisinin neçə faizini təşkil edir?

- A) 50%   B) 25%   C) 40%
D) 75%   E) 80%

21. Toplayıcı linzanın F və $2F$ nöqtələri arasında yerləşən cismin xəyalı haqqında verilmiş mülahizələrdən hansı doğrudur?

- A) Xəyal a və b nöqtələri arasında, böyüdülmüş olar
B) Xəyal b və c nöqtələri arasında, böyüdülmüş olar
C) Xəyal a və b nöqtələri arasında, kiçildilmiş olar
D) Xəyal c nöqtəsindən sağda, kiçildilmiş olar
E) Xəyal c nöqtəsindən sağda, böyüdülmüş olar

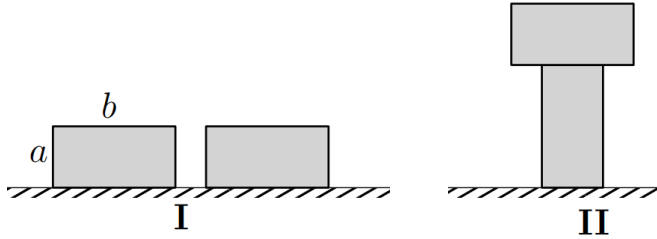
22. ${}_{90}^{232}\text{Th} \rightarrow {}_{82}^{208}\text{Pb}$ radioaktiv çevrilməsi zamanı yalnız α və β zərrəciklər şüalandığı məlumdur. Şüalanan zərrəciklərin say nisbətini (N_α / N_β) hesablayın.

- A) 1   B) 1/2   C) 2/3   D) 3/2   E) 2

23. Sıxlıqları $\rho_1 = 600 \text{ kq/m}^3$ və $\rho_2 = 1000 \text{ kq/m}^3$ olan, bir-birinə qarışmayan mayelərin sərhədində üzən bircins cismin həcmninin 25%-i böyük sıxlıqlı mayenin daxilindədirsə, cismin sıxlığını hesablayın.

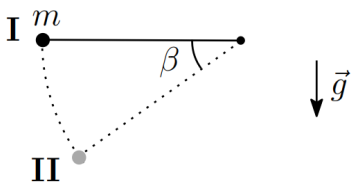
- A) 650 kq/m^3 B) 680 kq/m^3 C) 620 kq/m^3
D) 720 kq/m^3 E) 700 kq/m^3

24. Hər birinin kütləsi 10 kq , tərəflərinin uzunluqları $a = 10 \text{ sm}$, $b = 20 \text{ sm}$ olan paralelepiped formalı iki eyni cür bircins cismi şəkil I-dəki vəziyyətdən şəkil II-dəki vəziyyətə gətirmək üçün minimum nə qədər iş görülməlidir?

- A) 10 C   B) 15 C   C) 20 C
D) 25 C   E) 30 C

25. Uzunmayan sapdan asılmış m kütləli cisim sap üfüqi vəziyyətə gətirilərək (I vəziyyəti) sərbəst buraxılır. Cisim II vəziyyətindən keçərkən sapdakı gərilmə qüvvəsini tapın.

- A) $mg \cos \beta$ B) $2mg \sin \beta$ C) $3mg \sin \beta$
D) $2mg \cos \beta$ E) $3mg \cos \beta$